

BANKVÄRLDEN

Ägare och utgivare

Svenska Bankmannaföreningen, Stockholm.

N:o 1. 13 årg.

Redaktör och ansvarig utgivare:
V. v. ZEIPEL

Jan. 1923.

INNEHÅLL: Bankmannakårens kvinnliga element — och manliga. — Personalia. — Säkring av dokument medelst fingeravtryck. — Dalarne, en erövrade provins. — En utnämning i Danmark. — Hur bör Bankvärlden redigeras? — Stockholms bankmäns vinterprogram klart. — Svenska Spar-kassan. — Årets proposition om dyrtidstillägget för statstjänstemän. — Skattebetalarföreningens prisbelöning betygsatt. — Internationell sammanslutning av medelklassen? — Levnadskostnadsindex nu 183. — Bokföringen. — Litteratur. — Blandat. — Böra bankerna få nedsätta sitt kapital? — Privatbankerna vid årsskiftet. — Postsparbanken under 1922. — Banknytt. — Banknytt utomlands. — Bankbokslut. — Bolagsbokslut. — Meddelande från Platsanskaffningsbyrån. — Nya medlemmar.

Bankmannakårens kvinnliga element — och manliga.

Inom få länders bankväsen torde den kvinnliga arbetskraften proportionsvis intaga en så betydande plats som inom det svenska. För endast några få år sedan fanns ännu hos oss en och annan bank, som konsekvent vidhöll gammal tradition att i bankarbetet endast anställa manliga tjänstemän. Men banksammanslagningarna jämte »kristidens» brist på arbetskraft bröt även dessa sista bankers motstånd. Denna den kvinnliga arbetskraftens användning i bankfacket är så mycket mer motiverad som kvinnorna numera beretts tillträde till så gott som samtliga yrken, vilkas utövande av gammalt ansetts utgöra en företrädesrätt för människosläktets »sämre hälvt». Den i det stora hela tillfredsställande elementarutbildning, som kommer flickskolornas elever till del, ger dem kompetens att göra en god insats i yrkesarbetet. Undet sådana förhållanden vore det ur nationalekonomisk synpunkt föga välbetänkt och ur personlighetsvärdets synpunkt orätt att förmäna dem rät-

ten att söka skapa sig en självständig ekonomisk existens på detta eller andra områden.

Dessa sakförhållanden erkänns nog av alla. Icke desto mindre kan det tyvärr ej förnekas, att det bland rätt många manliga tjänstemän förefinnes en mer eller mindre utpräglad aversion mot kvinnorna i banktjänst. Denna motvilja söker man motivera därmed att kvinnorna kunna åtnöjas med en lägre lön och sålunda nedpressa de manligas standard, samt att de intaga en mindre pålitlig hållning i kamratligt hänseende. Vad man på sina håll särskilt vill lägga dem till last, är obenägenhet för anslutning till kårorganisationen.

Beträffande dessa anklagelsepunkter gäller det emellertid att iakttaga den gamla vishetsregeln om faran av generalisering. Det är nämligen ett ovedersägligt faktum, att kvinnorna efter inträdet på dessa ursprungligen manliga levnadsbanor allt mer tillägnat sig männens synpunkter på sin ställning. Visserligen är det sant, att för

många av kvinnorna åtminstone under det första decenniet av deras bankmannabana yrket betraktas som ett mera tillfälligt tvångsarbete och framtidsperspektivet ter sig helt annorlunda. Det torde vara ofrånkomligt, att ett sådant förhållande i viss grad motverkar framalstrandet av en verklig kåranda. I den mån arbetsuppgiften börjar antaga en mera permanent karaktär upphäves likväl detta hinderliga moment och intressegemenskapen gör sig gällande. Men även innan ett sådant läge föreligger är det påtagligt, att andra faktorer arbeta i samma riktning framför allt behovet av den arbetstrevnad, som endast känslan av samförstånd kamrater emellan skänker. Erfarenheten inom Bkmf. ger också vid handen, att de kvinnliga kamraterna ingalunda i den omfattning man vill göra troligt, intaga en i kamratligt eller, för att använda en organisationsterm, solidariskt avseende lägre nivå än de manliga. Och med hänsyn till den procentuella omfattningen av bankmannakårens sammanslutning i vårt land är detta ett mycket högt betyg. Det är sålunda förhastat att av några enstaka fall av lojhet eller bristande förståelse för sammanhållningens och samverkans stora betydelse, i ekonomiskt och andra avseenden, draga generella slutsatser av nedsättande art rörande det kvinnliga bankmannaelementets kamratliga kvalifikationer.

I anslutning till förestående reflektioner angående kvinnorna som kårmedlemmar och kamrater torde det icke vara ur vägen att framhålla några allmänna synpunkter, som i lika grad beröra det manliga elementet.

För individerna i en kår betyder ju sammanslutningen så ofantligt mycket och denna betydelse växer givetvis med anslutningen. Det är därför lätt förklarligt, att de personer, som ha blicken öppen för dessa fakta, gripas av grämselse eller indignation för den likgiltighet, som kan komma till synes. Det säger sig nämligen självt att en sådan likgiltighet beror på intellektuell tröghet, oförmåga att uppfatta de psykologiska inslagen i den latent kraftmätningen mellan arbetstagare och arbetsgivaregrupper inom vårt som andra fack. Man vill genast ha de stekta

sparvarna serverade, annars får det vara. Man ser icke spelet, man märker blott vinst eller förlust och glömmer därvid att i en ogynnsam sats ger även ett gott spel förlust. Denna förlust blir dock än större, om man meningslöst kastar sina kort. Det är just detta de likgiltiga göra och det värsta i saken är, att ökningen i förlust eller minskningen i vinst drabbar icke endast dem själva, utan även de klokare, de segare, som vilja hålla spelet.

En organisations styrka och till dels bristfällighet ligger i anslutningens frivillighet. Är denna frivilliga anslutning procentuellt stor, äger organisationen fördelen av motsvarande moralisk eventuellt även materiell styrka, en fördel, som tvångsanslutning icke skulle kunna ernå. Den starka frivilliga anslutningen vittnar nämligen om en stor kårs eniga och fasta vilja att hävda sin rätt och sina intressen och en sådan vilja spelar i alla tider och under alla förhållanden sin roll. En avigsida finnes här och ligger i vad förut antytts, nämligen att frivilligheten gör det möjligt för den okamratlige eller krasse att utan deltagande och insats göra sig delaktig i det resultat, som direkt och indirekt utvinnes genom organisationen. Detta förhållande får visserligen icke kritiklöst nyttjas som en moralisk värdemätare, men kan ej heller fränkännas varje betydelse som sådan.

Den frivilliga sammanslutningens bristfällighet ligger däri, att den aldrig uppgår till fulla antalet av dem som avsetts. En hundraprocentig anslutning torde höra till de ännu ej realiserade idealen. Men om detta mål någonstades borde nås, så vore det inom den svenska bankmannakåren f. n. Ty å ena sidan är dess situation i inkomsthänseende så prekär, å den andra dess möjligheter att i en var tid skydda sig själv så stora — den kontrollerar dock det svenska näringslivets pulsåder — att passivitet är liktydig med självupppoffring.

Detta faktum är konstaterat utan någon biavsikt. Ingen inom kåren torde vilja vara med om att topprida en så viktig samhällelig näringsgren för att skaffa sig oberättigade fördelar. Bankmannakåren är beredd att bära sin andel av de bördor som i dessa bistra tider tynga så stora

samhällgrupper. Men varje bärkraft har sin gräns. Och denna gräns har vad banktjänstemannakåren angår sedan länge överskridits. Den har rätt att kräva nödiga existensmedel i form av arbetslön, icke lån, till gäldande av tvungna utgifter.

Det är på tiden, att de loja och likgiltiga bland såväl de kvinnliga som manliga tjänstemännen manas upp ur sin dåsigheit och pessimism till energiskt handlingskraftigt arbete inom föreningen. Må de med kraft och utan räddhåga tala sin och kårens sak. Må de gå man ur huse för att vittna om sitt läges ekonomiska ohållbarhet. Inkomstförbättring må påfordras, icke ökad skuldsättning. Nästa utvecklingsfas i dyrtidsfrågan bör bringas att gå i motsatt riktning mot hittills.

Med dessa ord tillönska vi i detta årets första nummer Bkmf:s medlemmar

En god fortsättning!

PERSONALIA

Benägna meddelanden till denna avdelning av tidskriften mottagas tacksamt av redaktionen, Vasagatan 15—17, Stockholm.

Till *kontorschef* för Skandinaviska Kreditaktiebolagets kontor i Sölvesborg har utnämnts kamreraren vid samma banks kontor C. AGARDH.

Till *personalchef* vid Skandinaviska Kreditaktiebolagets stockholmskontor efter direktör Killander, vilken som bekant blivit verkställande direktör i Vermlands Enskilda Bank, har utsetts Kammarrättsrådet PER WIDÉN.

Samtidigt har till *personalkamrer* utsetts V. BACKMAN och till *kassakamrer* SIXTEN MORLING.

Innehållsförteckning för BV. 1922 erhålles avgiftsfritt mot rekvisiton å expeditionen Vasagatan 15—17 i tr., Stockholm.

Adressförändringar.

Platsombyte etc. torde för undvikande av felaktigheter i expedieringen av tidskriften m. m. omedelbart anmälas till expeditionen Vasag. 15—17 i tr., Stockholm.

Säkring av dokument medelst fingeravtryck.

I "Die Bank" för januari 1923 läses följande intressanta artikel.

Om man nu för tiden talar om daktyloskopi, så ställer man det ovillkorligen i förbindelse med inregistrering av förbrytare. I det följande skall dock talas om tillämpningen av fingeravtrycket på ett annat gebit, nämligen säkrandet av handlingar på bank- och penningväsendets område.

Geh. Rat. Dr Robert Heindl, författaren av det hittills mest omfattande arbetet över fingeravtrycksförfarandet påvisar i den historiska delen av boken, att den daktyloskopiska vetenskapen är minst 500 år äldre än det äldsta europeiska universitet. Redan på de äldsta babyloniska och assyriska lertavlorna finnes bredvid skrivarens namn lieformiga figurer, vilka på grund av de förklarande kilskrifterna av alla översättare blivit återgivna som "fingernagel" eller "tumavtryck". I sanskrit förekommer ett ord, som översattes med fingersigill. I Kina använder man ett slags portföljer, vilkas hopsnörande sker med lersigill, som blott visar den förseglandes pappillarlinjer. Även i Japan har, efter vad som framgår av gamla urkunder, fingeravtrycket redan under 7:de århundradet varit ett vanligt identifierings- och bevisningsmedel.

I Europa framträder daktyloskopien först rätt sent. Här befattar sig den engelska vetenskapsmannen Fr. Galton (1822—1911) ingående med den praktiska värdesättningen av daktyloskopien, och med det resultat att polisen i London alltsedan år 1895 använder sig av daktyloskopien vid sidan av kroppsmätningen. Emot detta förfarande uppträdde framförallt den bekante fransmannen Bertillon vilken till stor del uppbyggt antropometrien. För närvarande finnes det emellertid knappast ett land av någon betydelse vare sig i gamla eller nya världen, som icke använder sig av daktyloskopien åtminstone vid sidan av kroppsmätningen. Längst och segast ha dock några romanska länder under Frankrikes inflytande hållit fast vid det gamla, såsom Rumänien, Luxemburg och Mexiko.